

TARYBOS REKOMENDACIJA

2011 m. liepos 12 d.

dėl Estijos 2011 m. nacionalinės reformų programos ir dėl Tarybos nuomonės dėl 2011–2015 m. Estijos stabilumo programos

(2011/C 213/02)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

valdymo ES ciklas ir pirmas *ex ante* bei integruoto politikos koordinavimo Europos semestras, numatytas strategijoje „Europa 2020“.

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

- (4) 2011 m. kovo 25 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino fiskalinio konsolidavimo ir struktūrinių reformų prioritetus (atsižvelgdama į 2011 m. vasario 15 d. ir kovo 7 d. Tarybos išvadas ir Komisijos metinę augimo apžvalgą). Ji pabrėžė, kad pirmenybę reikia teikti patikimų biudžetų ir fiskalinio tvarumo atkūrimui, nedarbo mažinimui reformuojant darbo rinką ir naujoms ekonomikos augimo skatinimo priemonėms. Ji paprašė, kad valstybės narės šiuos prioritetus įgyvendintų konkrečiomis priemonėmis, kurias įtrauktų į savo stabilumo ar konvergencijos programas ir į nacionalines reformų programas.

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo⁽¹⁾, ypač į jo 5 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

- (5) 2011 m. kovo 25 d. Europos Vadovų Taryba taip pat paragino valstybes nares, prisijungusias prie pakto „Euro plus“, laiku pranešti apie savo išsipareigojimus, kad juos būtų galima įtraukti į stabilumo arba konvergencijos programas ir nacionalines reformų programas.

pasikonsultavusi su Ekonomikos ir finansų komitetu,

kadangi:

- (1) 2010 m. kovo 26 d. Europos Vadovų Taryba pritarė Komisijos pasiūlymui įgyvendinti naują darbo vietų kūrimo ir augimo strategiją „Europa 2020“, grindžiamą geresniu ekonomikos politikos koordinavimu, ir daugiausia dėmesio skirti toms svarbioms sritims, kuriose reikia imtis veiksmų, kad būtų stiprinamas Europos tvaraus augimo ir konkurencingumo potencialas.

- (6) 2011 m. balandžio 29 d. Estija pateikė 2011–2015 m. skirtą 2011 m. stabilumo programą ir 2011 m. nacionalinę reformų programą. Siekiant atsižvelgti į abiejų programų sąsają, jos vertintos tuo pačiu metu.

- (2) 2010 m. liepos 13 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl valstybių narių ir Sąjungos bendrųjų ekonominės politikos gairių (2010–2014 m.), o 2010 m. spalio 21 d. – sprendimą dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių⁽²⁾, kurios kartu sudaro integruotas gaires. Į šias integruotas gaires valstybių narių paprašyta atsižvelgti formuojant nacionalinę ekonomikos ir užimtumo politiką.

- (7) Estija ypač nukentėjo nuo pasaulinės finansų krizės, kuri pablogino padėtį, susidariusią sprogus nekilnojamojo turto burbului ir smukus vidaus vartojimui. 2008–2009 m. BVP sumažėjo 19 %, o nedarbo lygis iki 2010 m. padidėjo beveik keturis kartus ir pasiekė 16,8 %. Vis dėlto ekonomika sparčiai atsigavo – tikimasi, kad ateinančiais metais realusis BVP augs dar greičiau. Ekonomikos atsigavimą iš esmės lėmė augantis eksportas, o vidaus paklausa atsigauna daugiausia dėl didelių investicijų. Geresnės augimo perspektyvos turėjo teigiamos įtakos darbo rinkai. Pastaruoju metu labai padidėjo užimtumo lygis, tačiau ilgalaikio nedarbo lygis išlieka aukštas. Nors, palyginti su praėjusiais metais, infliacija sparčiai didėjo, tikimasi, kad ji sumažės atsižvelgiant į pasaulinių pagrindinių produktų kainų pokyčius.

- (3) 2011 m. sausio 12 d. Komisija patvirtino pirmąją metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas naujas ekonomikos

- (8) Remdamasi stabilumo programos vertinimu pagal Reglamentą (EB) Nr. 1466/97, Taryba mano, kad makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos biudžeto projekcijos, yra tikėtinas. Stabilumo programos vidutinės

⁽¹⁾ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

⁽²⁾ 2011 m. gegužės 19 d. Tarybos sprendimu 2011/308/ES dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių (OL L 138, 2011 5 26, p. 56) taikytina 2011 m.

trukmės biudžeto strategijoje planuojama pasiekti vidutinės trukmės tikslą – iki 2013 m. pasiekti struktūrinį balansą, išlaikyti jį visą likusį stabilumo programos laikotarpį, o 2013 m. ir vėliau siekti struktūrinio pertekliaus. Prognozuojama, kad iki 2013 m. nominalusis valdžios sektoriaus biudžetas bus perteklinis, tačiau trumpuoju laikotarpiu numatoma, kad nominalusis deficitas kiek padidės iš dalies dėl vienkartinio investicijų į aplinką, t. y. į anglies dioksido kreditus, poveikio. Stabilumo programoje numatytas biudžeto koregavimas grindžiamas tuo, kad bus sulėtintas valdžios sektoriaus vartojimo išlaidų augimas. Stabilumo programoje pateikiama informacijos apie priemones, kuriomis siekiama planuojamos biudžeto būklės, ir, atsižvelgiant į ankstesnių veiklos, kuria siekiama fiskalinių tikslų, rezultatus, rizika, kad ateinančiais metais jie nebus pasiekti, yra nedidelė. Visų pirma, numatytais reformomis siekiama padidinti keletą sričių, tokių kaip švietimas ir aktyvios darbo rinkos politika, veiksmingumą. Todėl rizika, susijusi su biudžeto tikslų įgyvendinimu, palyginti nedidelė. Nepaisant to, svarbu, kad būsimuose biudžetuose būtų pateikta svarbiausia informacija apie priemones, kuriomis bus siekiama dar labiau padidinti valstybės išlaidų efektyvumą ir taip prisidėti prie stabilumo programos įgyvendinimo.

- (9) Ilgalaikio nedarbo lygis išlieka aukštas, o nedarbo lygis skirtinguose regionuose skiriasi ir nemažėja. Nepaisant to, kad nuo 2009 m. finansavimas smarkiai išaugo, jis išlieka vienas mažiausių ES, todėl tik nedidelė bedarbių dalis gauna aktyvią paramą. Estijos darbo rinka palyginti lanksti, šį lankstumą dar labiau padidino sprendimas nukelti darbo rinkos įstatymų rinkinyje numatytą nedarbo išmokų didinimą iki 2013 m. Nepaisant šio lankstumo, Estijos darbo mokesčių pleištas palyginti didelis, o tai galėtų turėti neigiamų padarinių darbo pasiūlai ir paklausai. Ši problema ypač aktuali atsižvelgiant į didelį jaunimo ir žemos kvalifikacijos asmenų nedarbo lygį, nes jiems gresia skurdo pavojus. Numatytais reformomis, kuriomis siekiama sumažinti socialinio draudimo įmokas, sprendžiamos aktualios problemos, tačiau jas reikia vykdyti gerinant biudžeto būklę. Veiksmingumą galima padidinti taikant griežtesnes priemones, kuriomis bandoma tiksliau skirti kitas išmokas.
- (10) Estijos išteklių naudojimo intensyvumas yra vienas didžiausių ES. Tai iš dalies lemia gamybos struktūra, kurioje pagrindinę dalį užima daug energijos reikalaujantys sektoriai ir pramonės šakos. Kitas svarbus veiksnys yra mažas energijos vartojimo efektyvumas sektorių lygmeniu. Nacionalinėje reformų programoje Estija nurodė nacionalinį tikslą iki 2016 m. energijos vartojimą sumažinti 9 %, palyginti su projekcijomis (nacionalinėje reformų programoje nurodyta, kad iki 2020 m. šis rodiklis sieks 16 %). Be to, pateikta nedaug informacijos apie tai, kaip ir kada šios priemonės bus įgyvendintos, ir kokių rezultatų tikimasi. Todėl išlieka galimybių dar labiau padidinti energijos vartojimo efektyvumą. Efektyvesnis energijos vartojimas gali turėti teigiamą poveikį

aplinkai ir energijos tiekimo saugumui, taip pat tai padėtų sumažinti infliacinį spaudimą ir padidinti sąnaudų konkurencingumą.

- (11) Nepaisant apskritai didelio asmenų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, skaičiaus, tolesnė visų lygių švietimo sistemos reforma padėtų spręsti igūdžių trūkumo problemą – veikia daug vidurinių ir aukštųjų mokyklų, tačiau jose neskiriamas pakankamas dėmesys profesiniam ugdymui, be to, daug asmenų neturi profesinės kvalifikacijos. Atsižvelgiant į dabartines demografines tendencijas, žmogiškojo kapitalo kokybės gerinimas yra svarbus norint vidutinės trukmės laikotarpiu padidinti augimo potencialą. Visų pirma, užtikrinus, kad aukštojo mokslo studijos būtų siūlomos ekonomikai svarbiose srityse (pvz., inžinerijos), būtų paskatinti užsienio prekybai atviri sektoriai. Įgyvendinus švietimo reformą galėtų padidėti ir viešojo sektoriaus efektyvumas, nes esama švietimo valdymo sistema vietos lygmeniu pernelyg suskaidyta, todėl subsidijos skiriamos neefektyviai, o paslaugos – žemos kokybės.
- (12) Estija prisiėmė tam tikrų įsipareigojimų pagal paktą „Euro plus“. Įsipareigojimai apima priemones su viešųjų finansų tvarumu, užimtumu ir konkurencingumu susijusioms problemoms spręsti. Fiskalinėje srityje paktu įsipareigojama iki 2013 m. biudžetą subalansuoti, o 2014 m. pasiekti biudžeto perteklių; įtraukti reikalavimą dėl subalansuoto viešojo sektoriaus biudžeto į pagrindinį valstybės biudžeto įstatymą; taip pat pradėti reformuoti specialiųjų pensijų sistemas. Užimtumui skatinti numatoma keletas mokesčių paskatų. Konkurencingumui skatinti skirtose priemonėse didžiausias dėmesys skiriamas inovacijoms, aukštajam mokslui ir valstybės tarnybos reformai. Pagal paktą prisiimti įsipareigojimai atitinka darbotvarkę, išdėstytą nacionalinėje reformų programoje. Pakte nustatytų tikslų siekti būtų lengviau, jei būtų priimtos tolesnės priemonės, kuriomis būtų stiprinama darbo rinkos politika, taip pat sprendžiamos efektyvaus išteklių naudojimo ir energijos rinkos problemos. Šie įsipareigojimai pagal paktą „Euro plus“ buvo įvertinti ir į juos atsižvelgta rengiant rekomendacijas.
- (13) Komisija įvertino stabilumo programą ir nacionalinę reformų programą, taip pat įsipareigojimus pagal paktą „Euro plus“. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Estijos politikai, bet ir tai, kaip laikomasi ES taisyklių ir gairių, nes būtina stiprinti bendrą ES ekonomikos valdymą ES priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų. Jos nuomone, nors priemonės, kuriomis siekiama biudžeto būklės, reikės išsamiai nurodyti būsimuose biudžetuose, tačiau, atsižvelgiant į ankstesnius Estijos valdžios institucijų veiklos rezultatus, rizika, kad fiskalinių tikslų nebus pasiekta, yra nedidelė. Reikėtų imtis tolesnių veiksmų darbo rinkos politikai stiprinti, teikti geresnes paskatas dirbti, vykdančią plataus masto švietimo reformą stiprinti žmogishąjį kapitalą, taip pat spręsti efektyvaus išteklių naudojimo ir energijos rinkos problemas.

(14) Atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2011 m. Estijos stabilumo programą ir pateikė savo nuomonę⁽¹⁾, kurią visų pirma išdėstė toliau pateikiamoje 1 rekomendacijoje. Atsižvelgdama į 2011 m. kovo 25 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas, Taryba išnagrinėjo Estijos nacionalinę reformų programą,

REKOMENDUOJA Estijai 2011–2012 m. imtis šių veiksmų:

1. Griežtai kontroliuojant išlaidas ir didinant valstybės išlaidų efektyvumą, ne vėliau kaip iki 2013 m. pasiekti struktūrinį perteklių, užtikrinus, kad deficitas siektų ne daugiau kaip 2,1 % BVP.
2. Nedarant poveikio biudžetui imtis veiksmų darbo paklausai paremti ir sumažinti skurdo riziką, mažinant mokesčių ir socialinio draudimo našta, taip pat didinant aktyvios darbo rinkos politikos efektyvumą, įskaitant priemones jaunimui ir ilgalaikiams bedarbiams, ypač tose srityse, kur nedarbo lygis itin aukštas.

3. Užtikrinti numatytų paskatų taikymą siekiant mažinti energijos vartojimo intensyvumą ir didinti ekonomikos energijos vartojimo efektyvumą, ypatingą dėmesį skiriant pastatams ir transporto sektoriui, taip pat užtikrinant geresnę rinkos veikimą.

4. Vykdamas švietimo sistemos reformą pagrindinį dėmesį skirti priemonėms, kuriomis gerinamas ikimokyklinio švietimo prieinamumas ir didinama profesinio ugdymo kokybė bei prieinamumas. Aukštąjį išsilavinimą geriau pritaikyti darbo rinkos poreikiams, o žemos kvalifikacijos darbuotojams sudaryti sąlygas mokytis visą gyvenimą.

Priimta Briuselyje 2011 m. liepos 12 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas

J. VINCENT-ROSTOWSKI

⁽¹⁾ Numatyta Reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 3 dalyje.